Ένα Φεστιβάλ για το Νερό: Κάλεσμα για την προστασία των Κοινών & Δημόσιων Αγαθών - Οι νέες Προκλήσεις γύρω από το Νερό ως Πηγής Ζωής

Η κίνηση κατοίκων της 6ης κοινότητας Αθηνών δημιουργήθηκε το 2008 και είναι μέλος της πρωτοβουλίας για τη διασφάλιση του νερού ως δημόσιο και κοινό αγαθό. Η κίνηση δημιουργήθηκε από ενεργούς πολίτες που είχαν ως στόχο την καλυτέρευση της ποιότητας της ζωής τους μέσα από συλλογικές δράσεις γύρω από τη δημοκρατική και ειρηνική συνύπαρξη και δημιουργία ενός δικτύου αλληλεγγύης. Αφορμή της δημιουργίας της κίνησης υπήρξε η κοπή 42 δέντρων για την κατασκευή ενός γκαράζ συνδεόμενη με μοντέλα ανάπτυξης που έρχονται σε σύγκρουση με την ποιότητα της καθημερινής ζωής. Η πρωτοβουλία για την προστασία του νερού αποτελείται από διάφορες περιβαλλοντικές, κινηματικές και συνδικαλιστικές συλλογικότητες και άτομα και δημιουργήθηκε το 2022 στην προσπάθεια υπεράσπισης του νερού ως δημόσιο και κοινό αγαθό από συνεχείς έμμεσες ή άμεσες προσπάθειες ιδιωτικοποιήσεως του νερού. Σε μια προσπάθειας συνάντησης και ανοίγματος συζήτησης για το νερό, προβλήθηκε το ντοκιμαντέρ «Μέχρι την Τελευταία Σταγόνα» και ακολούθησε συλλογική συζήτηση για τρέχοντα ζητήματα, απορίες, προτάσεις, δυσκολίες και δυνατότητες με τους παραβρισκόμενους και τον Νίκο Χρυσόγελο.

«Μέχρι την Τελευταία Σταγόνα» : Μια σύντομη ιστορική αναδρομή των κινημάτων του νερού

Ο Γιώργος Αυγερόπουλος κάνει μια αναδρομή στα κινήματα του νερού σε χώρες κυρίως της Ευρώπης (Γερμανία, Γαλλία, Πορτογαλία, Ιρλανδία και Ελλάδα) με ορισμένες αναφορές σε μάχες του νερού στη Λατινική Αμερική, όπως στους πόλεμους της Βολιβίας το 1999 και 2000. Αναδεικνύοντας τις επιθετικές πολιτικές για την αρπαγή του νερού από το δημόσιο τομέα και την λειτουργία του ως κοινό αγαθό ξεκινώντας από το ‘90 και μετά, το ντοκιμαντέρ αναδεικνύει τον καταλυτικό ρόλο των μνημονίων και της λιτότητας μετά την κρίση του 2008 σε σχέση με τις συγκρούσεις και τα πολυδιάστατα προβλήματα που γίνονται πιο καθαρά μέσα από τις συγκρούσεις για το νερό. Νεοφιλελεύθερες κινήσεις εταιρειών μεγαθηρίων όπως η Suez και η Veolia να κάνουν συμβόλαια με τις επιχειρήσεις νερού με βάση το κέρδος, αποδεικνύονται επίπονες τόσο για τους πληθυσμούς όσο και για επόμενες γενιές πολλών χρόνων εφόσον δημιουργηθούν αυτά τα συμβόλαια. Το χρέος και η φτώχεια σε σχέση με το νερό είναι δύο φαινόμενα που αναδύονται μέσα από το ντοκιμαντέρ.

Παράλληλα, τοπικές αντιστάσεις και κινήματα εκφράζουν τη φωνή τους για ένα αντιπαράδειγμα αυτών των πολιτικών με βάση το κοινό καλό, την κοινότητα, τη δημοκρατία, τη ζωή. Μέσα από καμπάνιες, συλλογικές συναυλίες, δημοψηφίσματα, διεκδικήσεις, πορείες, άρνηση στο υπάρχον μοντέλο, ακούγεται « Γράφεται νερό, αλλά διαβάζεται δημοκρατία ».

Γιατί ένα Φεστιβάλ για το Νερό; Νέες Προκλήσεις και Δυνατότητες

Στη συζήτηση που ακολούθησε φάνηκε να υπάρχει τεράστια ανάγκη ταχέων αλλαγών σε σχέση με τις συνθήκες προστασίας του νερού ως κοινό αγαθό που συνδέεται τόσο με την αυξανόμενη ακρίβεια, τον ελλιπή χωρικό σχεδιασμό για πρόβλεψη κρίσεων όπως πλημμύρες, την ανάγκη συντήρησης του υδρολογικού δικτύου και επαφής με την κοινότητα και τα κινήματα. Μέσα από τη συζήτηση φάνηκαν ακόμη παραδείγματα αντιστάσεων όπως αυτό του 2014 στη Θεσσαλονίκη, κινήσεις προσφυγής στο Συμβούλιο της Επικρατείας για να βγει το νερό από το Υπερταμείο μετά το 2018 όπου μπήκε έως το 2023 που βγήκε από αυτό, καθώς και προσπάθειες και ερωτηματικά σε σχέση με νέες απειλές ιδιωτικοποίησης όπως η ψήφιση της Ρυθμιστικής Αρχής Αποβλήτων, Ενέργειας και Υδάτων. Άλλη μια πρόκληση είναι ο κίνδυνος συγχώνευσης των ΔΕΥΑ, δημοτικών μονάδων διαχείρισης νερού, η υποστελέχωσή τους και οι κίνδυνοι λειψυδρίας. Φάνηκε ακόμη ότι το ζήτημα του νερού είναι πολυδιάστατο και περιλαμβάνει το ζήτημα της διαχείρισης, της χρήσης, καθώς και νέες περιβαλλοντικές δυσκολίες σχετιζόμενες με την κλιματική αλλαγή και την αντιμετώπισή της. Οι προτάσεις που περιλαμβάνουν το σχεδιασμό σε σχέση με τις ανάγκες και τις δυνατότητες του φυσικού τοπίου (nature-based solutions) και οι συνεργασία με κινήματα, κοινότητες και τοπικά οικοσυστήματα φάνηκε να είναι μια ελπιδοφόρα κατεύθυνση προς εξερεύνηση που απαιτεί χρόνο και αλλαγές. Ακόμη, ένα ερώτημα που προκύπτει σχετίζεται με τον έλεγχο των πηγών, τη μεταφορά του νερού τους, τις επενδύσεις γύρω από αυτό και τις μεγάλες διαρροές του δικτύου. Μπορεί να αξιοποιηθεί το νερό των πλημμυρών και των διαρροών; Μπορεί να υπάρξει συνάντηση και διάλογος γύρω από αυτά τα ζητήματα; Μπορεί να δημιουργηθεί ένας πολιτισμός γύρω από το νερό και την οικολογική ευαισθησία ως αντιπαράδειγμα στην αυξανόμενη εμπορευματοποίηση του νερού; Κάποιες λύσεις που προτάθηκαν είναι η ανεύρεση συμμετοχικών λύσεων, περισσότερο πράσινο, κάθετοι κήποι, έξυπνος αρχιτεκτονικός σχεδιασμός, επαφή με την κοινότητα, διεκδικήσεις.

Η αναγκαιότητα να δούμε το ζήτημα του νερού ολιστικά εκφράστηκε στη συζήτηση, καθώς και το κάλεσμα για τη συνάντηση τόσο στο χώρο συζητήσεων όσο και καλλιτεχνικών εκδηλώσεων του Φεστιβάλ για το Νερό που θα γίνει στην πλατεία Πρωτομαγιάς στις 23 και 24 Μαΐου. Υπάρχει ανοιχτό κάλεσμα σε συλλογικότητες να παραβρεθούν, να μοιραστούν και να ανταλλάξουν εμπειρίες και να κάνουν παρεμβάσεις.

« Για να μη γίνει το Νερό σαν το ρεύμα ακριβό»

« Το Νερό ως Πηγή Ζωής »

Το πρόγραμμα θα ανακοινωθεί το επόμενο διάστημα στη σελίδα του Φεστιβάλ.

Η Λυδία Καραζαρίφη είναι υποψήφια διδακτόρισσα στο τμήμα των Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών του Scuola Normale Superiore της Φλωρεντίας. Συμμετέχει στην ομάδα οργάνωσης του Φεστιβάλ για το νερό και τα κοινά αγαθά 2025. Ακόμη, είναι μέλος της εκδοτικής κολλεκτίβας Undisciplined Environments και του COSMOS, Κέντρου Έρευνας Κοινωνικών Κινημάτων.